

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.03.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Siirt Milletvekili

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu halkın vergileriyle faaliyet yürüten devlet televizyonu olmasına rağmen yayın politikaları eşitsiz ve ayrımcı bir biçimde seyretmektedir. Haber bültenleri ve sair programlarda muhalefet partilerine yer vermeyen kurum bu hamleleriyle halkın haber alma hakkını da yok saymaktadır. Yerel seçim öncesi siyasi partilerin programlarını anlatma olanaklarının ne ölçüde engellendiğine ilişkin RTÜK tarafından bir rapor yayınlanmış olup bu raporda Halkların Demokratik Partisine yer verilmemiş olması kurumların ayrımcı politikalarının bir yansımasıdır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) üyesi **İsmet Demirdöğen**, TRT'nin 1-28 Şubat tarihleri arasını kapsayan 'siyasi haber raporunu' açıklamış olup buna göre TRT'nin; bu süre zarfında AKP ve MHP'ye toplam 53 saat 30 dakika yer verirken CHP ve İyi Parti'ye ise toplam 14 saat yer verdiği ortaya çıkmıştır. Söz konusu döküm aşağıdaki şekildedir:

"AKP: 49 saat 58 dakika 12 saniye lehte. Aleyhte yayın hiç yok.

MHP: 3 saat 32 dakika 26 saniye lehte. Aleyhte yayın hiç yok.

CHP: 5 saat 47 dakika 25 saniye lehte, 5 saat 56 dakika 15 saniye aleyhte.

İYİ Parti: 55 dakika 32 saniye lehte, 1 saat 11 dakika 53 salise aleyhte.

Cumhur İttifakı: 53 saat 30 dakika 38 saniye lehte. Aleyhte yayın yok.

Millet İttifakı: 6 saat 52 dakika lehte, 7 saat 8 dakika aleyhte yayın."

Belirtilen süre zarfında 6 milyon yurttaşı temsil eden ve parlamentonun üçüncü büyük siyasi partisi olan HDP'ye ait bir verinin yer almaması son derece çarpıcı olmuştur. Bu rapor HDP'ye açık bir ambargonun varlığının da altını çizmektedir. Üstelik HDP'ye uygulanan bu ambargonun yalnızca TRT için değil diğer ulusal kanallar için de geçerli olması ülke demokrasisinin de geldiği durumu izah etmektedir. Örneğin bizzat HDP'nin tartışıldığı programlarda HDP'li isimler, geçtiğimiz yılın 28 Mart tarihine kadar 650

gündür CNN Türk, 751 gündür Habertürk, 883 gündür ise NTV ekranlarına konuk edilmemiştir.

Bu bağlamda;

- 1- HDP'nin TRT ekranlarında yer almaması durumundan haberdar mısınız?
- 2- HDP'nin yayınlarda yer almaması Cumhurbaşkanlığı İletişim Dairesi'nin bir tasarrufu mudur? Cumhurbaşkanının bu yönlü bir talimatı olmuş mudur?
- 3- Cumhurbaşkanının daha önceki açıklamalarında yer alan "TRT, iktidara ne kadar zaman yer ayırıyorsa, size de o kadar zaman ayırmalı" şeklindeki sözleri neden değerlendirilmemiş ve tarafsız ve eşit bir yayın politikası oluşturulmamıştır? Cumhurbaşkanının yaptığı açıklama yalnızca bir dönemi mi kapsamaktadır? TRT'nin tarafsız ve eşit yayın politikası oluşturması gerekliliği zamana ve duruma göre mi biçimlendirilmektedir?
- 4- TRT halkın vergileriyle yayın yapan bir devlet kuruluşu olup HDP'ye yayınlarında yer vermeme gerekçe ve dayanağı nedir? Bu aynı zamanda Anayasal bir kurum olan TRT'nin varlık gerekçesine aykırılık teşkil etmiyor mu?
- 5- TRT'nin yayın ilkelerine göre; "Anayasanın 133. maddesi ve 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunu uyarınca tarafsız bir kamu tüzel kişiliğe sahip Türkiye'nin tek kamu yayın kuruluşu olarak yayınlarımızın tarafsızlığı esastır." İbaresini mevcut yayın ilkeleri örtüşmemekte olup TRT kendisi ile çelişmiyor mu?
- 6- Halkın verdiği vergilerle yayın yapan kurum olan TRT, neden halktan aldığı vergileri iktidar lehine kullanmaktadır? Bu yanı zamanda yurttaşın vergi ödevi kapsamında ödediği vergilerin kendisi için kullanılmaması bağlamında ayrımcılığa tekabül etmiyor mu?
- 7- HDP'nin televizyon programlarında yer almaması, HDP'lilerin HDP'nin tartışıldığı programlara katılmalarına olanak tanınmaması HDP'ye oy vermiş olan yurttaşların da yok sayılması anlamına gelmiyor mu?
- 8- Televizyon kanallarının taraflı haber ve program yapmaları etik midir? Bu uygulama aynı zamanda Anayasa'nın eşitlik ilkesi ve haber alma hakkına ilişkin düzenlemelerine aykırılık teşkil etmiyor mu?
- 9- TRT'nin yayın politikaları neden denetlenmemektedir? Şayet bir denetim mekanizması mevcut ise neden muhalefetin TRT ekranlarında yer almamasına müdahale edilmiyor?
- 10- HDP'ye yönelik ambargonun sebep ve dayanağı nedir?
- 11- Televizyon programlarında muhalefete yer verilmeyişi insan haklarının ayrılmaz bir parçası olan düşünce ve düşüncüyü ifade hürriyetinin yok sayıldığı anlamına gelmiyor mu? Devletin bu alana müdahalesi sakıncalı değil midir?
- 12- Yurttaşlar doğru ve tarafsız haberlere nasıl erişim sağlayacaklardır?
- 13- Taraflı yayın politikaları ile yurttaşlardan hangi gerçekler gizlenmektedir?
- 14- TRT'nin toplumsal hassasiyetlere duyarlı, tarafsız, objektif yayın politikasına geçmesine yönelik çalışmalar yapmayı düşünüyor musunuz? Bu konuda gerekli adımlar ne zaman atılacaktır?
- 15- HDP liderleri ile mensuplarının TRT ekranlarından halka ulaşması sağlanacak ve mevcut ayrımcı uygulamalar sonlandırılacak mıdır?